

Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 335130
Zaaknummer: 743208

Houten, 12 mei 2021

gemeente Houten

Onderwerp:

Rekenkamerrapport Prestatieafspraken met Viveste

Beslispunten:

1. Kennis te nemen van de resultaten van het onderzoek van de rekenkamer inzake de prestatieafspraken met Viveste
2. De raad in het vervolg actief betrekken bij de voorbereiding van de met Viveste te maken prestatieafspraken
3. In te stemmen met de overige aanbevelingen in het rapport.

Samenvatting

De Rekenkamer heeft een kort verkennend onderzoek uitgevoerd naar de (jaarlijkse) prestatieafspraken tussen de gemeente Houten en woningcorporatie Viveste. De Rekenkamer stelt vast dat er in de relatie tussen de gemeente Houten en Viveste vooral behoefte is aan rust en overzicht, en dat er een ontwikkeling gaande is, richting het maken van meerjarige prestatieafspraken, die daaraan zonder twijfel zal bijdragen. Parallel aan die ontwikkeling moet (maar ook kan) de raad veel beter 'in positie' komen, mede in het belang van Viveste.

Aanleiding

De Rekenkamer heeft in 2020 alle fracties van de gemeenteraad van Houten geconsulteerd naar hun (eventuele) suggesties voor uit te voeren onderzoeks-werkzaamheden en heeft de uitkomsten hiervan aangeboden aan de raad via het onderzoeksplan 2020. In het plan is aanvullend het voornemen verwoord om een kort verkennend onderzoek uit te voeren naar de prestatieafspraken met woningcorporatie Viveste.

Beoogd effect

Kennis nemen van de uitkomsten van het onderzoek van de rekenkamer en het borgen van de aanbevelingen.

Aanbevelingen

De Rekenkamer is heel positief over de overgang naar meerjarige prestatieafspraken. In relatie tot die afspraken, die als vermeld een jaarlijkse actualisering moeten krijgen (waarbij overigens ook met een zogenoemd dakpanmodel kan worden gewerkt: nu voor de jaren 2021-2024, vervolgens voor 2022-2025, enzovoorts, met steeds het aangegeven accent op acties in het eerstkomende jaar) is het belangrijk om een eenduidige cyclus van informeren van en door de raad in te richten.

Hierbij dient:

1. steeds duidelijk te zijn welke mogelijkheden, maar ook welke beperkingen Viveste kent waar het gaat om het realiseren van concrete, meetbare ambities op de thema's die voor de komende jaren spelen (en die door Viveste, gemeente, huurders en ook het Rijk zijn geformuleerd, al dan niet met andere woorden waarmee op hetzelfde wordt gedoeld). Dat zijn
 - a. zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor de in de Woningwet bedoelde doelgroepen,
 - b. bijdragen aan een inclusieve samenleving (met ook ruimte voor de huisvesting van wat in beleidstermen bijzondere doelgroepen wordt genoemd),
 - c. het bewerkstelligen van een (volledig) duurzaam woningbestand in die zin dat op termijn alle woningen energieneutraal zijn.

Waarmee de Rekenkamer wil zeggen: bewerkstellig en onderhoud in de wisselwerking tussen raad en Viveste gedeelde, gedragen ambities, uitgaande van mogelijkheden én beperkingen;

2. de raad te kunnen vaststellen dat het (ook) de betrokkenheid van direct en indirect belanghebbenden goed is geborgd. Naast een huurdersvertegenwoordiging kunnen

335130

(of zelfs moeten) dat ook partijen zijn als een zorgorganisatie, een projectontwikkelaar of een energieleverancier. Vanuit dergelijke partijen verkregen input, in welke vorm ook, dragen bij aan de kwaliteit van de te maken prestatieafspraken. De raad moet kunnen zien dat Viveste zich actief laat informeren, inspireren en waar nodig tegenspreken. Als de Huurders Advies Raad (HAR) onverhoopt niet weer in het zadel kan worden geholpen, dan moet de bewonersinbreng, vanuit alle complexen van Viveste, snel anders worden geborgd. De raad moet in casu kunnen waarnemen dat Viveste structureel een stevige 'mee-en tegendenker' aan tafel heeft;

3. helder te blijken dat de (te actualiseren) Woonvisie van de gemeente, straks ook de Ruimtelijke Koers, het meerjarige beleidsplan, het jaarlijkse bedrijfsplan en de prestatieafspraken waar mogelijk synchroon lopen, en waar dat niet zo is: waar die bewust afwijken;
4. de cyclus zelf transparant en 'robuust' te zijn. Wordt de raad (ook) tussentijds over de voortgang van gemaakte prestatieafspraken geïnformeerd? Wanneer is er ruimte om de jaarrekening en de begroting van Viveste in (een vertegenwoordiging van) de raad met een zodanige diepgang en tegen de achtergrond van alle relevante wettelijke bepalingen te bespreken dat de raad het college (tijdig!) een passend 'wensenlijstje' voor nieuwe of aangepaste prestatieafspraken kan aanreiken?;
5. steeds te (kunnen) worden vastgesteld dat prestatieafspraken duidelijk, haalbaar en meetbaar zijn. Beter 'slechts' tien concrete afspraken dan zestig vage: in de beperking toont zich ook in de relaties tussen gemeente, huurders en Viveste de meester, en de Rekenkamer durft te stellen dat het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) er een compliment voor uitdeelt. Als over de voortgang van die afspraken vervolgens ook compact en eenduidig kan worden gerapporteerd, bijvoorbeeld via het tonen van 'verkeerslichtjes' of percentages, met steeds een korte toelichting, dan krijgt het instrument de werking die ermee wordt beoogd.

Aandachtspunten

De gemeente Houten, Viveste en de HAR zijn voor het laatst voor 2020 een (wettelijk verplichte) set prestatieafspraken overeengekomen. In dit document zijn een veelheid aan uiteenlopende acties en voornemens geformuleerd. Die zijn soms concreet en eenduidig verwoord, in andere gevallen globaal en 'intentioneel'. De diverse acties zijn ingedeeld naar de thema's 'inclusieve samenleving', 'beschikbaarheid en betaalbaarheid' en 'duurzaamheid', waarmee wordt aangesloten op voorschriften vanuit het Rijk. In het zogenoemde 'Bod', dat (eveneens op basis van een wettelijke verplichting) eerder in de cyclus van totstandkoming van prestatieafspraken door Viveste aan de gemeente is aangeboden, is een poging tot (verdergaande) aansluiting gedaan tussen de Woonvisie Houten 2016-2025, het bedrijfsplan van Viveste zelf en het jaarlijkse prestatie-document.

De datum waarop de set prestatieafspraken voor 2021 had moeten zijn bekrachtigd (en aan het ministerie van BZK had moeten zijn aangeboden) is overschreden. Daarvoor is een goede reden: er is gewerkt aan een set afspraken met een andere opzet. Viveste, de gemeente Houten en, bij gebrek aan inbreng vanuit de HAR, de bewonerscommissies van enkele complexen willen komen tot prestatieafspraken voor meerdere jaren (nu voor de periode 2021 tot en met 2024). De Rekenkamercommissie heeft vastgesteld dat de Woningwet en wat daarbij hoort daarvoor de ruimte laat, mits in een set meerjarige afspraken de voornaamste accenten en specifieke acties voor het eerstvolgende jaar staan aangegeven, en mits ieder jaar een geactualiseerd document wordt vastgesteld.

Participatie

Het college heeft een reactie gegeven op het rapport. Deze is als bijlage opgenomen in het onderzoeksrapport.

Financiën en formatie

Niet van toepassing.

Communicatie

Het rapport en de aanbevelingen worden besproken tijdens het rondetafelgesprek op 8 juni 2021 en door de gemeenteraad behandeld tijdens de raadsvergadering van 17 juni 2021. Het rekenkamerrapport wordt op de website op de pagina van de gemeenteraad van Houten geplaatst.

Daarnaast is de rekenkamer voornemens om eind 2021, aanvullend op het voor dat jaar vastgestelde onderzoeksprogramma, over de voortgang van het Viveste-dossier een beknopte stand-van-zaken-brief voor de raad op te stellen.

Houten, 12 mei 2021

De griffier
C.M.S. Visser

De directeur van de rekenkamer
F. Hordijk

Bijlagen

- Memorandum Prestatieafspraken met Viveste, incl. bestuurlijke reactie en nawoord van de rekenkamer
- Prestatieafspraken met Viveste, gemaakt voor 2020
- Bod op de Woonvisie voor 2020

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

- 1e PoHo: Hilde de Groot
2e PoHo: n.v.t.

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 335130

Onderwerp

Rekenkamerrapport Prestatieafspraken met Viveste

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van de rekenkamer en de griffier d.d. 12 mei 2021 gelezen en besluit:

1. Kennis te nemen van de resultaten van het onderzoek van de rekenkamer inzake de prestatieafspraken met Viveste
2. De raad in het vervolg actief betrekken bij de voorbereiding van de met Viveste te maken prestatieafspraken
3. In te stemmen met de overige aanbevelingen in het rapport.

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 15 juni 2021.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier, de voorzitter,

C.M.S. Visser

G.P. Isabella